

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4Co/425/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3514206774
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Lichnerová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3514206774.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Oľgy Lichnerovej a sudkýň JUDr. Alice Beňovej a JUDr. Ivety Martinákovvej v právnej veci navrhovateľa: N., zastúpeného U., proti odporkyni H., o zaplatenie 248,95 Eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 14.novembra 2014, č. k. 12C/278/2014-41 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e.**

Odporkyni náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a.**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa o zaplatenie 248,95 Eur s príslušenstvom. Odporkyni náhradu trov konania nepriznal. Vychádzal zo zistenia, že navrhovateľ sa návrhom doručeným súdu dňa 15.07.2014 proti odporkyni domáhal zaplatenia sumy 248,95 Eur s 9,5 % ročným úrokom z omeškania z dlžnej sumy od 26.07.2011 do zaplatenia a náhrady trov konania. Podľa oznámenia o postúpení pohľadávky zo dňa 27.11.2013 v spojení s výpisom postúpených pohľadávok, uzatvorili ako postupca W. I., a.s. /právny nástupca podniku I./ a navrhovateľ ako postupník dňa 20.11.2013 zmluvu o postúpení pohľadávok, predmetom ktorej, bola pohľadávka proti odporkyni na zaplatenie zmluvnej pokuty postúpená z pôvodného veriteľa na navrhovateľa. Odporkyňa ako účastník a spoločnosť I. ako podnik mali uzatvorenú zmluvu o pripojení, súčasťou ktorej sú aj všeobecné podmienky poskytovania verejných elektronických komunikačných dátových služieb. Odporkyňa sa v zmysle všeobecných obchodných podmienok zaviazala platiť za poskytované služby cenu podľa zmluvy a cenníka, ktorá cena jej bude podnikom vyúčtovaná vo forme faktúry po skončení zúčtovacieho obdobia. Dňa 16.02.2011 uzatvorili odporkyňa a právny predchodca dodatok k zmluve o pripojení, v zmysle ktorého predal menovaný podnik odporcovi mobilný telefón LG GS290 Cookie Fresh za kúpnu cenu 9,-Eur za podmienky doby viazanosti na 24 mesiacov so zmluvnou pokutou 248,95 Eur. Dodatok k zmluve o pripojení v čl. 3 obsahoval ustanovenie týkajúce sa zmluvnej pokuty, podľa ktorého v prípade porušenia zmluvných povinností zo strany odporkyne ako Účastníka - akejkoľvek povinnosti uvedenej v bode 1 písm. c) alebo v bode 2 Dodatku alebo v čl. 3 bod 3.6. Všeobecných podmienok alebo v čl. 5 bod 5.2 písm. a) až c) Všeobecných podmienok, v dôsledku ktorej dôjde k následnému vypojeniu SIM karty zo strany právneho predchodcu navrhovateľa ako Podniku je Účastník povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č. 1 tohto Dodatku (vo výške 248,95 Eur). V prípade žiadosti odporcu ako Účastníka o vypojenie SIM karty z prevádzky v zmysle bodu 2 tohto Dodatku je zmluvná pokuta podľa predchádzajúcej vety splatná okamihom doručenia žiadosti o vypojenie SIM karty z prevádzky Podniku. Uvedené skutočnosti vyplynuli z obsahu dodatku k zmluve o pripojení zo dňa 16.02.2011 a z obsahu všeobecných podmienok poskytovania verejných elektronických komunikačných dátových služieb. Z obsahu faktúry spoločnosti I. č. XXXXXXXXXX zo dňa 06.07.2011 vyplynulo, že menovaná spoločnosť vystavila odporkyni faktúru na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 248,95

Eur so splatnosťou dňa 25.07.2011. Rozsudkom Okresného súdu Trenčín č. k. 27C/178/2012-18 zo dňa 19.03.2013, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 12.04.2013 (ďalej "Rozsudkom"), bola vyslovená neprijateľná zmluvná podmienka v obdobnej právnej veci v Dodatku k Zmluve o pripojení Fix uzatvorenej medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom uvedená v bode 3 v znení: V prípade porušenia zmluvných povinností zo strany Účastníka (najmä hociktorej povinnosti uvedenej v bode 1 písm. c) alebo v bode 2 Dodatku alebo v čl. 3 bod 3.6. Všeobecných podmienok alebo v čl. 5 bod 5.2 písm. a) až c) Všeobecných podmienok) a následného vypojenia SIM karty zo strany Podniku, je Účastník povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č. 1 tohto Dodatku. V prípade žiadosti Účastníka o vypojenie SIM karty z prevádzky v zmysle bodu 2 tohto Dodatku je zmluvná pokuta podľa predchádzajúcej vety splatná okamihom doručenia žiadosti o vypojenie SIM karty z prevádzky Podniku. Zaplatením akejkoľvek zmluvnej pokuty podľa tohto Dodatku nezaniká právo Podniku na náhradu škody v plnom rozsahu, ktorá mu vznikla porušením povinnosti, na ktorú je viazaná daná zmluvná pokuta. Účastník je zároveň povinný uhradiť Podniku náhradu škody presahujúcu sumu zmluvnej pokuty". Predmetná zmluva o pripojení, resp. dodatok k nej, ktorý má zakladať právo navrhovateľa na zaplatenie zmluvnej pokuty je svojím charakterom spotrebiteľskou zmluvou v zmysle citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka, keď bola uzatvorená medzi dodávateľom, spoločnosťou I. v rámci predmetu jeho podnikateľskej činnosti a odporkyňou ako spotrebiteľom - fyzickou osobou, ktorý pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Zmluva o pripojení ako spotrebiteľská zmluva nesmie obsahovať neprijateľné podmienky. Zmluvná podmienka uzatvorená medzi účastníkmi je obdobného charakteru ako zmluvná podmienka, ktorá bola Rozsudkom vyslovená za neprijateľnú. Vyslovenie klauzuly o neprijateľnosti zmluvnej pokuty je postačujúce v jednom právoplatnom súdnom rozhodnutí a dôsledok v zmysle § 53a Občianskeho zákonníka je ten, že dodávateľ ani jeho právny nástupca, teda v predmetnom súdnom konaní navrhovateľ, ktorý je právnym nástupcom dodávateľa, nesmie túto neprijateľnú zmluvnú podmienku používať a ani podmienku s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi, teda nesmie ani uplatňovať na súde nároky z takejto neprijateľnej podmienky, a preto súd žalobný návrh spočívajúci v zaplatení zmluvnej pokuty vo výške 248,95 Eur zamietol. Podrobnému posúdeniu táto zmluvná podmienka bola podrobená v citovanom konaní a bolo právoplatne rozhodnuté, že zmluvná podmienka v tomto znení bola vyhlásená za neprijateľnú, a preto súd poukazuje na ustanovenie § 53 a Občianskeho zákonníka. Ustanovenie § 53a Občianskeho zákonníka je dôsledkom transpozície smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „Smernica“), ktorá v čl. 7 ods. 1 ukladá členským štátom zabrániť súvislému používaniu neprijateľných zmluvných podmienok: „Členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov." S ohľadom na relevantnú judikatúru Súdneho dvora Európskej únie by nemali byť žiadne pochybnosti o povinnosti súdu zbaviť spotrebiteľa neprijateľnej zmluvnej podmienky a jej poškodzujúcich účinkov. Ďalším používaním dodávateľ vytvára protiprávny stav, naviac zákonom explicitne zakázaný a priznanie plnenia z takejto zmluvnej podmienky je v priamom rozpore so zákonom. Ak by súd priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, išlo by o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu zo strany súdu a popieranie vysokého záujmu EÚ a práva EÚ na ochrane práv spotrebiteľa. Zákaz používania vychádzajúci z právoplatného rozsudku súdu sa týka celého textu predmetnej zmluvnej pokuty a zmluvnej podmienky ako celku. Súd ako orgán členského štátu EÚ je pri poskytovaní ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami povinný ex offio skúmať, či voči spotrebiteľovi nie je uplatňované plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to aj z takej, ktorú súd už skôr judikoval (§ 53a OZ). Ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vychádza z predpokladu, že spotrebiteľ je z hľadiska informovanosti a z hľadiska vyjednávacej pozície v slabšom postavení a má spravidla na výber buď zmluvu vopred naformulovanú dodávateľom akceptovať so všetkými formulárovými klauzulami alebo ju odmietnuť. Možnosť zmeny štandardných podmienok zo strany spotrebiteľa je len iluzórna a je zrejmé, že ide o rovnosť len formálnu. Aby sa dosiahla faktická rovnosť, je to možné dosiahnuť len vonkajším zásahom (porov. rozsudky Mostaza Claro, C 168/05, bod 25, Océano Grupo Editorial SA C 240/98-C 244/98). Súdna kontrola štandardných zmlúv je postavená na absolútnej neplatnosti neprijateľných klauzúl a bolo by v rozpore s cieľom Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej "Smernica"), ak by sa pred neprijateľnou podmienkou jeden spotrebiteľ chránil a druhý nie. Rozhodujúce je, že problémová zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve je objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa a nie je rozhodujúca vôľa zmluvných strán. Do pozornosti súd dáva Doplňujúce formálne oznámenie Európskej komisie z 27.11.2008 č. 2007/2495, v ktorom sa okrem iného uvádza:

"V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že čl. 4 ods. 2 Smernice sa nezameriava na vôľu účastníkov, ale skôr na všeobecný pojem nekalých okolností. To sa odchyľuje od tradičnej zásady zmluvného práva, ktorou je suverenita účastníkov pri prejave vôle. V zmysle ustálenej judikatúry Súdneho dvora je ochrana zavedená Smernicou založená na myšlienke, že spotrebiteľ je vzhľadom na dodávateľa alebo predávajúceho v slabšej pozícii, pokiaľ ide o schopnosť vyjednávať a úroveň jeho znalostí." Vzhľadom na ustanovenie § 53a ods.1 Občianskeho zákonníka súd teda ani nemohol pristúpiť k opätovnému vyhodnocovaniu zmluvnej pokuty, pretože je právoplatne judikovaná ako neprijateľná a iný postup by len relativizoval ciele únie zabrániť súvislému používaniu nekalej klauzuly, ktoré má súd naplniť a nie svojou rozhodovacou činnosťou spochybňovať a popierať. Súd pritom nespochybňuje možnosť aplikácie i význam zmluvnej pokuty v spotrebiteľských vzťahoch, musí však ísť o takú zmluvnú pokutu, ktorá obstoje v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok, s ohľadom na povahu, obsah a osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov a so zreteľom na sankcionovanie neplnenia si povinností na strane oboch účastníkov zmluvného vzťahu. Pre úplnosť súd prvého stupňa uviedol, že zmluvná pokuta bola dojednaná len pre prípad nezaplatenia splatnej ceny za služby, resp. za porušenie povinností, upravených vo vymedzených článkoch dodatku alebo Všeobecných podmienok, ktoré priamo nesúvisia s predajom mobilného telefónu alebo iného koncového zariadenia. Prípadná predajná cena telefónu alebo iného koncového zariadenia nemajú na posúdenie primeranosti zmluvnej pokuty žiaden vplyv, pretože cena telefónu alebo iného koncového zariadenia je súčasťou obchodnej taktiky, s ktorou právny predchodca vstúpil na trh a do konkurenčného boja. K namietanej skutočnosti, že mobilný telefón bol poskytnutý užívateľovi za zvýhodnenú cenu pod podmienkou zotrvania v zmluvnom vzťahu po celú dobu viazanosti, súd prvého stupňa uviedol, že takto zmluvná podmienka formulovaná nie je (Podnik sa zaväzuje zabezpečiť účastníkovi predaj zľavneného mobilného telefónu. Účastník berie na vedomie, že mobilný telefón je zakódovaný len na použitie so SIM kartou Podniku a že bude odkódovaný na základe písomnej žiadosti po uplynutí doby viazanosti a po uhradení servisného poplatku. Účastník sa zaviazal nepožiadať o odkódovanie mobilného telefónu pred uplynutím doby viazanosti pod hrozbou zaplatenia zmluvnej pokuty.) a výška poskytnutej zľavy závisela od zvoleného programu, pričom sa odporca zaviazal počas doby viazanosti nepožiadať o zmenu programu ani prenesenie čísla k inému operátorovi. Zmluva ani dodatok neobsahujú zmluvné dojednanie o postupnom splatení mobilného telefónu alebo koncového zariadenia. Právne vec posúdil aj podľa § 42 ods. 1 písm. c/, § 43 ods. 1 zák. č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách, § 52 ods. 1 a § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na to, že súd návrh navrhovateľa zamietol v celom rozsahu, mala odporkyňa v konaní plný úspech, a teda jej podľa § 142 ods. 1 O.s.p. proti navrhovateľovi vzniklo právo na náhradu trov konania, pretože si odporkyňa návrhom neuplatnila náhradu trov konania, súd jej náhradu nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ ktorý žiadal, aby odvolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie a vyhovel návrhu navrhovateľa v celom rozsahu a priznal navrhovateľovi náhradu trov konania - trovy právneho zastúpenia vo výške 142,59 Eur. Dôvodil tým, že vzhľadom k tomu, že odporkyňa porušila svoje zmluvné povinnosti hneď v prvý mesiac viazanosti, teda nedobila si kredit zmluvne dohodnutým spôsobom ani raz, podnik jej faktúrou pripojenou k návrhu vyfakturoval zmluvnú pokutu vo výške 248,95 Eur. Podnik si absolútne v súlade so zákonom dohodol s odporkyňou zmluvnú pokutu pre prípad porušenia zmluvných povinností. Možno teda konštatovať, že uloženie zmluvnej pokuty bolo v tomto prípade naviazané presne na úkon nedobíjania kreditu na SIM kartu v súlade so zmluvnými dokumentmi. Odporkyňa svojím podpisom potvrdila dohodu o zmluvnej pokute, a tým pádom bola uzročená s možnosťou jej uplatnenia pre prípad porušenia povinností. Nesúhlasil s právnym názorom súdu, že zmluvná pokuta je neplatná z dôvodu jej neprijateľnosti, keď s poukazom na ust. § 53 ods. 1 , 4 Občianskeho zákonníka, keď daná zmluvná pokuta nenapĺňa ani jeden z vymenovaných prípadov neprijateľnosti zmluvných podmienok. Špeciálne poukázal na písm. k), kde je ustanovené, že za neprijateľné v spotrebiteľskej zmluve sa považujú ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil záväzok, aby zaplatil neprímerane vysokú sumu ako sankciu. S ohľadom na vyššie popísaný skutkový stav nepovažoval ním vymáhanú zmluvnú pokutu za neprijateľnú, a to hlavne z dôvodu poskytnutia mobilného telefónu za akciovú cenu a jeho úplnú neakciovú hodnotu v čase uzatvárania zmluvných dokumentov a z dôvodu nenaplnenia minimálneho očakávaného hospodárskeho výsledku, ktorý podnik pri uzatváraní zmluvného vzťahu predpokladal. Aj napriek neplneniu zmluvne dohodnutých povinností zo strany odporkyne jej ostal mobilný telefón, ktorý predstavuje určitú majetkovú hodnotu. K otázke nemožnosti ovplyvnenia zmluvných podmienok uviedol, že aj napriek faktu, že v týchto prípadoch ide o formulárové zmluvy, ich uzatvorenie zo strany účastníka stále ostáva iba na jeho slobodnom rozhodnutí. Vzhľadom k tomu, že súd oprel svoje rozhodnutie

taktiež o iný rozsudok, odvoláva sa na uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/325/2012 a následný rozsudok Okresného súdu Rožňava sp. zn. 4C/106/2012. Z daných konaní vyplýva okrem iného povinnosť súdu posudzovať každý prípad individuálne s prihliadnutím na všetky okolnosti a osobitosti daného prípadu. Súd nemôže rozhodovanie konkrétneho prípadu paušalizovať a rozhodovať iba s prihliadnutím na obdobné rozhodnutia. Vzhľadom na uvedené skutočnosti mal za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vyhádzať z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľa písomne nevyjadřila.

Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec v celom rozsahu podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Odvolací súd poukazuje na správne závery súdu prvého stupňa, v celom rozsahu sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku podľa § 219 ods. 2 O.s.p., a k odvolacím námietkam navrhovateľa uvádza nasledovné:

Za správne považuje vyslovený právny názor súdu prvého stupňa, že právny vzťah účastníkov založený Zmluvou o pripojení FIX a jej Dodatkom zo dňa 16.02.2011 je potrebné posudzovať ako spotrebiteľský vzťah podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. To znamená, že predmetná zmluva nesmie obsahovať ustanovenia, ktoré by spôsobovali značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to neprijateľné podmienky. Odvolací súd sa stotožňuje s právnym posúdením zmluvnej podmienky, ako uskutočnil súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku. O neprijateľnosti obdobných zmluvných podmienok toho istého dodávateľa, ktoré boli právnym dôvodom vzniku obdobného nároku, bolo už právoplatne rozhodnuté vo viacerých rozsudkoch slovenských súdov a z dôvodu ich neprijateľnosti a neplatnosti nebolo priznané požadované plnenie. V zmysle ust. § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka je dodávateľ povinný zdržať sa používania takej zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach, ktorú súd určil za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky. Novelou (zákonom č. 575/2009 Z. z.) sa do Občianskeho zákonníka doplnilo ustanovenie § 53a podľa ktorého, ak súd právoplatne rozhodne o určitej zmluvnej podmienke uvedenej či už priamo v spotrebiteľskej zmluve, alebo v prílohe k zmluve, že je neplatná, nesmie ju dodávateľ viac používať ani vo vzťahu k iným spotrebiteľom a musí ju zo svojich zmlúv (resp. z príloh) vypustiť. Nevzťahuje sa to len na podmienky s rovnakým (doslovným) znením, aké bolo predmetom súdneho rozhodnutia, ale na všetky podmienky, ktorých význam (dôsledok) je taký istý, ako tej zmluvnej podmienky, o ktorej súd rozhodol, že je neplatná. Napriek tomu navrhovateľ v danej veci návrhom podaným dňa 15.07.2014 uplatňuje nárok na základe zmluvnej podmienky, ktorá bola vyhlásená z dôvodu neprijateľnosti za neplatnú rozsudkom Okresného súdu Trenčín zo dňa 19.03.2013, č. k. 27C/178/2012-18. Aj keď uvedený rozsudok nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci, bolo by porušením princípu materiálnej právnej istoty odporcu, keby túto zmluvnú pokutu v danej veci súd považoval za platnú.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnej odporkyňi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko si náhradu trov neuplatnila.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.